

І.Б. Чернікова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.О. Кирильєва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

С.В. Якуба, здобувач (*ХДУХТ, Харків*)

ПРО ВІЗУАЛЬНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ

Зростання інформаційного навантаження на час, що відведений викладанню дисциплін, вимагає спеціальної підготовки навчального матеріалу так, щоб надати студентам основні або необхідні відомості. Одним з найбільш ефективних способів обробки та компонування інформації є її «стиснення», тобто представлення в компактному та зручному для використання візуальному вигляді. Візуалізація дозволить не лише чітко організувати навчальний процес, зосередивши увагу студента на ключових моментах дисципліни, а й сприятиме формуванню вмінь виконувати логічні операції, вихованню організованості студента під час його роботи з навчальною інформацією. В результаті критичного аналізу літературних джерел наведено наступні аргументи на користь візуалізації навчання:

1. Із психологічних досліджень відомо, що до 90% інформації передається візуальним способом, але можливості феномена візуалізації не повною мірою реалізуються у сфері освіти.

2. Із процесі еволюції засобів візуальної реалізації інформації відбулися серйозні зміни, які безпосередньо вплинули на організацію і результати навчально-виховного процесу. Якісні зміни в розвитку освіти і соціальної свідомості були обумовлені появою Інтернету і розвитком інформаційних технологій, дистанційними формами освіти та іншими нововведеннями в області створення засобів передачі інформації на основі візуально-образного мислення.

3. Інтенсифікація навчання досягається завдяки можливостям візуалізації представляти великі обсяги інформації в лаконічній, згорнутій, логічно організованій формі, зручній і адекватній психофізіології людини.

4. Зв'язок між здатністю мислення створювати образно-сміслові форми, в яких повинні відобразитися характеристики досліджуваного об'єкта і обмеженість першої та другої сигнальних систем. Саме даною обставиною пояснюється інтенсивний пошук компактних візуальних засобів подання знань, які можуть забезпечувати протікання психічних процесів у високому темпі і активізувати виконання навчальної дії.

Особливо важливу роль процес візуалізації відіграє при викладі матеріалу, що пов'язаний зі звітністю підприємств. Адже викладач має можливість не лише ознайомити студентів із бланками звітності, що за своєю суттю теж відносяться до візуального супроводження, а й донести та роз'яснити слухачам причини та принципи побудови затвердженої структури, логічний зв'язок з джерелами формування інформації в формах, значення розкритої інформації для подальшого аналізу та обробки. Варто зазначити, що це досить великий обсяг інформації, яка має важливе значення не лише для облікових дисциплін, але й для подальшого вивчення предметів, пов'язаних з аналізом підприємств, статистикою та фінансами.

Для досягнення високих результатів при засвоєнні необхідних показників, в навчальному процесі викладання використовуються таблиці, які розроблено викладачами кафедри бухгалтерського обліку та аудиту обліково – фінансового факультету ХДУХТ на підставі методичних матеріалів, П(с)БО, МСФЗ, інструкцій. Здебільшого, це таблиці, які демонструють співвідношення рахунків бухгалтерського обліку та відповідних статей звітності. Відносно аналізу в обліковій стратегії підприємства – це візуальне супроводження вивчення формул розрахунків різних показників з їх графічним зображенням.

З огляду на вищесказане, маємо за доцільне запропонувати до впровадження в навчальний процес візуальне супроводження у вигляді структурно – логічної побудови таблиць та схем, що пов'язують між собою не лише джерело формування показника, а й його економічну суть та коротку характеристику.

Вважаємо, у процесі впровадження новітніх методів навчання під час вивчення облікових дисциплін лектору необхідно використовувати нетрадиційні лекції (багатоцільову лекцію, проблемну лекцію, лекцію-брейнстормінг, лекцію із задалегідь запланованими помилками, лекцію-конференцію, лекцію прес-конференцію, лекцію-брифінг, лекцію "круглий стіл", лекцію-бесіду, лекцію-візуалізацію, лекцію-екскурсію, лекцію із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивну лекцію), бінарну лекцію), що забезпечують іновативний підхід до передачі та сприйняття навчального матеріалу у процесі сучасного викладання. Проте, звертаємо увагу на те, що неможливо побудувати весь процес навчання виключно на інтерактивних методах, оскільки доведено, що навчальний механізм один з багатьох прийомів, які допомагають досягнути мети і приносять результат тільки в поєднанні з іншими традиційними методами організації навчально-виховного процесу.